

ارزیابی مدل *EPM* در برآورد رسوب حوضه بندخاکی سرتشنیز با مقایسه با حجم واقعی رسوب (منطقه چهارمحال و بختیاری)

شهاب الدین شاکری *

چکیده: از مهمترین ابنیه‌های آبی که به منظور حفظ و بهره‌برداری از منابع آب مورد استفاده قرار می‌گیرد سدها هستند. مطالعه مسائل مختلف مربوط به پروژه‌های سدسازی حائز اهمیت فراوان می‌باشد و شناخت این مسائل ما را در تحقق هدف بیشتر یاری می‌کند. رسوبگذاری یکی از این مسائل است که باید در مطالعات سدسازی به دقت مورد بررسی و توجه قرار گیرد.

در این مقاله رسوبگذاری در یک بند خاکی با حوضه‌ای معادل $10/6$ کیلومتر مربع و به ارتفاع $11/4$ متر که مدت 5 سال از بهره‌برداری آن می‌گذرد مورد بررسی قرار گرفته است. با انجام عملیات نقشه‌برداری و اندازه‌گیری عمق رسوبات (با حفر چاهک در مخزن) حجم رسوبات برجای مانده محاسبه شده سپس با توجه به شرایط کل حوضه آبخیز بندخاکی فرسایش و رسوب از مدل *EPM* محاسبه شده است.

در این تحقیق با توجه به اطلاعات جمع‌آوری شده مشخص شد که مقطع دره جهت احداث بند نامناسب بوده و فرسایش و رسوبگذاری برای بالا بردن طول عمر سد باید به شدت کنترل شود. ضریب سودمندی مخزن بسیار کم است و اقدامات انجام شده برای احداث بند اقتصادی نبوده همچنین با توجه به ضریب رسوبدهی یا *SDR* می‌توان با توجه به فرمولهای موجود فرمول مناسب برای اینگونه مناطق، منطقه چهارمحال و بختیاری را پیشنهاد نمود.

*- کارشناس جهاد سازندگی استان چهارمحال و بختیاری